Székesfehérvár. XXV. évf. 40. Kedd, 1918. febr. 19

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 hóra 1·50 K | 1 hóra 2 K
1 évre 18 K | 1 évre 24 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

A székesfehérvári függetlenségi párt.

A legujabb politikai átalakulások a helybeli függetlenségi pártot és állásfoglalását is indokolttá tették. Dr. Manndorff Géza báró városunk országgyülési képviselője — a mint tudvalevő — követte vezérét, apponyi Albert grófot és vele együtt belépett a 48 as alkotkotmánypártba, a jelenlegi kormánypártba. Ezt a lépését a függetlenségi körnek tudomására hozta, a függetlenségi kör pedig helyeslőleg tudomásul vette és képviselője iránt a legmelegebb rokonszenvét nyilvánitva, további támogatásáról biztositotta.

A függetlenségi és 48 as párt ősi helyiségében a Ponty vendéglőben Holly Géza dr. elnök lelke alatt szombaton értekezletet tartott, amelyen Manndorff Géza báró is megjelent. Városunk országgyülési képviselője hosszabb beszédben részletesen beszámolt a politikai változásról. A miért a függetlenségi párt s benne ő, annak igazán ideálisan lelkesedő párttagja hosszu éveken át harcolt, valóra vált. Nem ugyan egész teljességében, de annyira, amennyire a mostani átmeneti korszakban ez lehetséges volt. A beteljesitést a jövendő hozza meg. A függetlenségi pártnak három sarkalatos programmpontja volt:

1. az általános nemzeti választójog,

2 a gazdasági függetlenség,

3. az önálló nemzeti hadsereg. Ez a három követelmény a megvalósulás előtt áll.

1. az általános választójog nagy körvonalaiban az, amit a a függetlenségi párt követelt. Vele szemben a munkapárt különösen a földmivelő osztályt szeretné a választói jogosultságtól megfosztani, szemben az ipari munkásokkal, azonban a kormánypárt élén Wekerlevel a király Ő Felsége akarata alapján az általános választójog megvalósitását a jelenlegi kormányává tette. Ezzel áll vagy bukik. A függetlenségi pártnak tehát ezen a téren minden oka megvan a jelenlegi kormány támogatására.

2. gazdasági kiegyezést, vámszerződést se hosszabb, se rövidebb időre nem fog a kormány kötni. Hogy az ország külön akar e Ausztriától válni vagy vámközösségben óhajt vele maradni, az a legközelebbi általános választáson fog eldőlni. Ha a választók többsége az önálló vámterület elvét valló képviselőket választanak, Ő Felsége szabad folyást enged a nemzet akaratának. A függetlenségi párt s igy Manndorff Géza báró sem adtak fel semmit régi elveikből, amikor az uj kormánypártba léptek.

3. az önálló nemzeti hadsereg a háboru befejeztével meg fog valósulni. Ő Felsége megakarja hálálni a nemzet nagy teljesitményét és betölti azt a régi óhajt, amely minden magyar ember lelkét elöltö. Az osztrák magyar hadsereg két részre szakad: osztrákra és magyarra. Annak német, ennek magyar lesz a vezényleti nyelve. Mindkettőt külön: osztrák és magyar miniszter fogja kormányozni. A mienkben magyar lesz minden és semmiféle cseh tiszt nem kommandirozza a magyar katonát, Magyar gyárakban készitik minden felszerelését stb. Közös csupán a legfőbbnek vezérkar lesz, mely a monarkia érdekeinek megfelelőleg állapitja meg a monarchia védelmére irányuló célokat. Tehát ebben még nem tökéletes a függetlenségi párt régi programmja, azonban elért annyit, amennyit a jelen körülmények közt elérhetett.

Ha most már a függetlenségi párt Ő Felségének ezen lovagias és nagylelkü fülajánlását el nem fogadja: különös helyzet állhatott volna elé. A király mást, talán Tiszát lett volna kénytelen megbizni a kormányalakitással, aki más célokért és más eszközökkel állott volna a nemzet elére, hogy uj választáson szerezzen magának többséget.

A függetlenségi párt ezek alapján helyesnek és célravezetőnek találta Manodorff Géza báró politikai állásfoglalását és Holly Géza dr. inditványára egyhangu helyeslésssel elfogadta e következő inditványt:

A székesfehérvári függetlenségi és 48-as párt, elveinek teljes egészébeni fenntartásával belép a negyvennyolcas alkotmány pártba, mivel ezen párt programmja a függetlenségi és negyvennyolcas párt programmjának egy részét képezi.

Tekintettel azonban arra, hogy a függetlenségi és negyvennyolcas párt programmja nagyobb terjedelmü, mint a negyvennyolcas alkotmánypárté, ezen párt programmját tehát csupán csak kormányzati programmnak tekinti, amelynek megvalósitásában annál is inkább hajlandó aktiv, részt venni, mivel ez által ezen programmpontok megvalósitását biztositottabbnak látja, másrészt ennek megtörténte közelebb hozza a függetlenségi és 48 as párt teljes programmját a megvalósithatóshoz.

Kimondja továbbá, hogy ugy a függetlenségi és negyvennyolcas kör, valamini szervezetét tovább is fenntartja, mert a negyvennyolcas alkotmánypártba történt belépés nem jelenti a függetlenségi és 48-as párt felosztását.

Ezen elhatározás alapján helyeslőleg tudomásul veszi, hogy a párt országgyülési képviselője báró Manndorff Géza belépett a negyvennyolcas alkotmánypártba és felhivja őt, hogy a kitüzött kormányzati programm, különösen az általános választói jog javaslatának mielőbbi megvalósitását támogatni sziveskedjék, egyuttal politikai magatartása iránt teljes bizalommal viseltetik.

Többtermelés.

Vérmes reményeket, a többtermelést illetőleg, magunkban ne ápolgassunk. Köztudomásu ugyanis, hogy Magyarország, főleg az általunk lakott Dunántul — nemcsak országunk lakosinak, de Európa egyébb országai nagyrészeken ezér év óta éléskamrája volt. Ősi földtörés itt ott előfordult, de elenyésző csekélységben. Tehát kizsarolt földön dolgozunk, a kizsarolást emberi tudománnyal és erővel csak részben pótolhatjuk.

A többtermeléshez a termelendők kiszélyesitését célravezetőnek nem találom. Hogy hagymát, uborkát, paradicsomot stb. kertjeinkből kivigyük a buzaföldekre is, — nem javasolnám. A mi megy pl. Kecskeméten, nagyon valószinűleg nem megy Fejervárott. Analog az eset a gyümölcsfáknál. Nálunk szebbnél szebb ringlotta fák vannak. De csak zöldelő fák, — gyümölcs nincs. Szomszéd községben ugyanazon faju fák évenkéni gyönyörü termést hoznak. Kertemben diszlik a körte, 5—5 drb. általam ültetett almafa is. Az egy ugynevezett bőralma kivételével — a többi gyönyörüen virágzik, de eddig legföljebb néhány szem kóstolót adott.

Eléggé nem ajánlható tanulság: ha valaki gyümölcsfát vagy fákat akar ültetni, ne egyedül árjegyzékekből dolgozzék, hanem előbb nézzen körül a szomszédoknál, a határban, mi diszlik, mi hoz termést, aztán tegye meg a fa megrendelését. Különben könnyen tenyészthet fát, de gyümölcsét nem eszi.

Igy vagyunk a mezei növényekkel is. Fejérvármegyének legnagyobb része buzáttermőföld; mig a rozs, árpa, talán még a zab is kevésbbé bőtermők. A rozs főleg azért, mivel rendszerint nagyon ablakos.

Több évben kisérleteztem, — amint szülőföldemen láttam — herével, tarlóba vetett répával, sürü kukoricával, hajdinával, de a kisérletezést csalódva kellett abba hagynom. Mig a lóhere, baldacin, nyulkapuka nagyszerü termést ad, — Itt nálunk tizszer is bevethetem egymásután ugyanazt a darab földet nagy kukoricával, mindig kielégitő termést biztosit. Mig vasban csak a második esztendőben ismét bevetett föld, legföljebb a vetőmagot adja vissza.

A mesterséges takarmány termésének bizonytalansága magyarázza meg megyénk állatállományának általános silányságát. Leszámitva tavasszal egykét hónapot, egész esztendőben kényteleinek állatainkat a drága száraz téli takarmányon kitartani. A mi nem haszon a gazdának, kevésbbé kivánatos az állatnak. Hiába vetem el juliusban a legkiadóbb sürükukoricát, nagy ritkán hoz csak kielégitő termést is. A meleg száraz hónapokban nem nől, vegetál, fonnyad — szeptemberben rendszerint, mint kevés hozamu, frissen levágott száraz takarmány jut az állat elé.

Legelőink — ezekre kár szót vesztegetni — legföljebb arra valók, hogy odahaza betett drága takarmányunkat, föl nem érő, elhető trágyaalakjában, állataink rajtuk széthordják és elpotyogtassák. — Ha én rajtam áliana, minden föltörhető legelőt parcelláznék és az illetékesek között szétosztanám. Sokkal többre vinnénk állattenyésztésünket, mint ma, mikor legelőink legnagyobb részén kórót és kisült avart termelünk.

A tudósok azt mondják: tessék csatornázni, öntözni, trágyázni stb. szóval legelőinket, réteinket is gondozni.

Legtöbb helyen hiányzik az elegendő viz. Mit csatornázunk és hogyan öntözzünk! Vagy minden dobásnyira csak nem furathatunk artézi kutakat. Trágyázzunk! De, mikor föntebb megokolt állat állományunk silánysága miatt, föld-

jeinket, szőlőinket sem tudjuk kellőképpen trágyázni.

Mindennek dacára fölvetem a kérdést, javithatunk e helyzetünkön, szóval termelhetünk e többet? Határozott feleletem: igen. Ha az állam jobban hónunkalá nyul. Ne értsen senki bennünket félre. Mi nem könyör adományért akarunk tarisznyázni. Csak azt óhajtjuk, hogy a mikben az állam nekünk segitségünkre lehet és akar lenni, könnyebben hozzá férhetőleg, szóval kevesebb bürokratizmussal nyujtsa. Mert eddig akár segitett, akár ajándékot adott. oly „körülményesen" tette, hogy inkább lemondtunk róla, a sok „körülmény" elriasztott az ajándéktól, féltünk tőle, mint a görögtől, ha mindjárt ajándékot ad is.

Segélyez bennünk az apa állatok beszerzésénél. De utasit a tizedik határba, a hol meg kell vennünk kiszabott áron, akár tetszik, akár nem, különben elesünk a néhány százalékos segélytől, holott talán falunkban, de minden esetre jóval közelebb talán olcsóbban szerezhettük volna be ugyan azon minőségü, ha nem jobb apa állatot.

Hozzájárulást igér legelőink javitásához, kender áztatók lé tesitéséhez, de oly föltételeket szab, hogy igazán gondolkozásba esünk mielőtt a bekát lenyelnök.

Endedélyez motoraink hajtásához adómentes — mely évenként kitesz legföljebb 10 kor. — benzint, de ránk szabaditja a finánccot, kiről tudva van, hogy csak azért jár, hogy keresse kit nyeljen el.

Elkonfiskálta — igen egy fillérnyi recompenzatió nélkül — több mint öttszáz esztendős törköly lepárlási jogunkat. Nagy kegyesen megengedte szövetkezésbe való tömörülésünket. Igér mindent, mik az üzem felállításához szükségesek: szenet, fát, stb. Szóval kilátásba helyezte az egész világot és hegyibe tizenhat falut. És adott 2 drb. tőlünk olcsópénzen elharácsolt lyukas üstöt óránként fizetendő oly magas bérösszegért, hogy a szezon végéig kifizetendő haszonbéren én, dacára a hadi áraknak, nem két drb. százesztendős, hanem tizenkét vadonat uj üstöt vehetnék hasonló ürtartalommal.

Nyakunkba akasztotta a Fruktust — ez kérem „központ — melynek fizetünk évenként a 10 százkorona tagsági dijat, miért? a szó igaz értelmében semmiért. A finánc gyámkodása alá helyezett. Kinek legelső cselekedete az volt, hogy légmentesen körül fásliztatta egész aparátusunkat. Csak az egyik hütő kádunkra, közel ötven plombot helyezett. Föl is a fejünk, hogy párolju le borsoprünket? Eddig módját nem is találtuk meg. Mindenkit, becsületben megőszült aggastyánokat is legalább huncutnak néznek. Bennünk éjel—nappal molestálnak. Jön az egyik — igy; jön a másik — nem igy; hanem ugy; a harmadik — sem igy — sem ugy, hanem amúgy — mondja. Egyszer jön egy; máskor kettő; majd három is egyszerre. Turkál üzleti könyveinkben, bele néz pénztárcáinkba, bele néz vesénkbe. Mindezt a kinestár érdekében.

A gondos állam lefoglalta leparolt törkölyünket val mi központ részére. Mi itt kelyben takarmányozás céljára értékesithettünk volna métermázsánként 5 koronáért. Ma az egész udvarunkon ázik, rothad, penészezedik. Abból ugyan sem takarmányt nem csinálnak a pesti fiákkeros lovaknak, a szőlőmagból sem fognak olajat ütni, minket azonban kisgazdákat elöttöttek legalább is 4—5 ezer koronáiól.

Szivszorongva várjuk is a pállnkafőzés végét, mely után le, illetve felszámolunk, mert nem akad közöttünk intelligens ember, aki szövetkezeti üzem vezetését jövőben is vállaira venné. —y.

A csendőrség Fehérváron.

Horváth I. Géza csendőrjárásőrmester a Székesfehérvár város területén közbiztonsági szolgálatot teljesitő csendőrőrs parancsnoka, ma terjesztette be a polgármesterhez az őrs közbiztonsági tevékenységének kimutatását az 1914. 15. 16. és 17. évekről.

Összesen a 4 év alatt kideritett a Székesfehérvári városi csendőrőrs hatósági elleni erőszak 3, szemérem elleni büntett 2, rágalmazás 13, emberi élet elleni büntett 2, testisértés 30, magánlak sértés 7, lopás 91, rablás 5, sikkasztás jogtalan elsajátitás 16, orgazdaság 14, csalás 24, okirathamisitás 3, más vagyonának megrongálása 6, tüzokozás 6, foglyok megszöktetése 2, fegyveres elleni büntett 1, hivatali büntett 1, egyéb büntett, vagy vétség 692, kir. járásbiróság hatáskörébe tartozó kihágás 19, közig. hatáskörébe tartozó kihágás 2354 esetet. Elfogott négy év alatt összesen 1583, feljelentett 3125 egyént.

Fent közölt számadatok fényes bizonyságai annak a dicséretes buzgalmu és a csendőrség jóhirnevéhez méltó munkának, amelyet csendőreink Fehérvár közbiztonságának védelmében teljesitettek. Azt hisszük, helyénvaló lenne, ha a törvényhatósági közgyülés megragadná a legelső alkalmat, hogy köszönetét és elismerését kifejezésre juttassa.

— Szeptő, májfolt pörsenés arctisztátlanság ápolására biztos hatásu szer a „Korona tejkrém" (ezelőtt Créme de Lakteine), mely párszori használat után az arcot bársonysimává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 1·50 K. Nagytégely 3 K. Kapható Szűts Róbert gyógyszertárában.

Oroszországi hadifoglyaink helyzete.

Az a körülmény, hogy Oroszországgal formális békeszerződés egyenlőre nem jött létre.

— hivatalos közlés szerint —

a lakosság széles köreit a hadifoglyok helyzete miatt rendkivüli mértékben nyugtalanitja. Nem tagadható, hogy a hadifoglyok olyan államban, amely egységes vezetés és a legfontosabb életszükségleti cikkek hiján van, nehéz helyzetbe juthatnak. Másrészt azonban az egész helyzet megitélésénél tekintetbe kell vennünk az elhárító rendszabályokat is. E rendszabályok a következők:

Illetékes helyeken nem szüntek meg és továbbra sem fognak megszünni a hadifoglyokra vonatkozó tárgyalást intenzív módon folytatni és ujrafölvételét szorgalmezni, ha átmenetileg a tárgyalásokban megszakitás állna be. A már megtörtént megállapodások a hadifoglyok bizonyos osztályaira vonatkozóan előrláthatólag lehetővé fogják tenni, hogy nagyszámu hadifogoly viszonylag korábbi időpontban hazajöhessen. Ellenfeleiknek a sajtóban közölt e föltétlen formában még egyáltalában nem érvényes alaptételei, amelyek abban csucsosodnak ki, hogy a hadifoglyokat minden tovább gondoskodás nélkül sorsukra fogják bizni, ama körülmény szerint itélendő meg, hogy az ily elvekkel dolgozó hatalmi tényező parancsnoksági körzete helyileg nagyon korlátozott. A hadügyi kormány, amely feltétlenül ellene van mindennemü megtorló taktikának, az orosz hadifoglyoknak elbocsátására vonatkozóan csak oly formába fog intézkedni, amely megfelel a hasonló irányu oroszellenrendszabályoknak. Nem tehetői fel, hogy az orosz közvélemény figyelmen kivül hagyja ezeket a kölcsönhatásokat.

A hadügyi kormány már régóta azon dolgozik, hogy az elő re nem látható veszedelmet a hadifoglyokról elháritsa. Az erre irányuló rendszabályok abban foglalhatók össze, hogy nagy pénzalapokat tartanak készen a hadifoglyoknak az inséges területeken való eltartására, hogy gyakorlati módon használják föl az életszükségletük sürgős megszerzésére szolgáló eszközöket, hogy oly irányban befo yásolják a hadifoglyokat, hogy a maguk részéről ne kövessenek oly cselekedetet, amelyek helyzetüket megrosszabbithatják és hogy végül oly teknikai szervezet létesüljön, amely biztositja és gyorsabbá teszi a hadifoglyok lehetően vesszteség nélkül való hazaszállitását. A semleges államoknak hadifoglyaink érdekében való céltudatos, bölcs és lelkes tevékenysége, ezután tárgyi tekintetben a meleg évszak közeledése és az ellenségeskedésnek keleten való megszüntetése bizonyára alkalmasak arra, hogy az alaptalan aggodalmakkal szembehelyezzük azt a komoly reményt, hogy le fogjuk küzdeni a pillanatnyi nehézségeket.

HIREK.

— **Katonai kitüntetés.** Endrész István, Kovács Jenő tőhadnagyok 3. oszt. kat. érdemkeresztet hadiékitménnyel és a kardokkal, Farnady István, Hercog József hadnagyok Signum Laudiszt kardokkal, Bucuk Andor főhadnagy másodszor 3. oszt. kat. érdemkeresztet hadi ékitménnyel és kardokkal kaptak; valamennyien a 17. honv. gyalogezredben szolgálnak.

— **A csendőrség uj parancsnoka.** A király Burján Endre VI. számu csendőrkerületbeli ezredest ugyanezen kerület parancsnokává kinevezte.

— **Növendékhangverseny.** A székesfehérvári zeneiskola igazgatósága február 17-én, vasárnap délután fél 6 órakor a zeneiskola helyiségében (Ferenc József tér 10.) a XXVII. növendékhangversenyt tartotta, amelyen a következők működtek közre: Pangl Mariska, Amigó Anna, Fürst Ilona, Huszár Ilona, Say Klára, Tarján Géza, Barna Ida, Lukács Lenke, Elek Endre, Binder Béla, Binder László, Pálmai Juliska, Keller László, Praxa László, Frank Irén, Tattay György, Klökner Mariska, Palotai Lili. A hangversenyen dr, Prohászka Ottokár megyéspüspök is jelen volt; fényesen sikerült.

— **Közgyülés az evangelikusoknál.** Az evangelikus egyházközség dr. Kail Antal elnökletével vasárnap d. e. 11 órakor közgyülést tartott. A templomépitési terv volt a közgyülés legfontosabb tárgya. Elhatározták, hogy templomépitési célokra a Haltéren a Szabó Bakos féle ház mellett ingyen telket fognak kérni a városától.

— **Képkiállitás.** Már hirt adtunk róla, hogy Nagy Endre festőművész hadi képkiállitást rendez a vármegyeház nagytermében. A képek már megjöttek, most rendezik és a napokban a megnyitás is megtörténik.

— **Országos vásár.** Vasárnap tartották ez évben az első országos vásárt. Az érdeklődés központjában az állatvásár állott. A forgalom nem volt nagy, az árak igen magasak voltak.

— **Közgyülés.** A fiatalkorúak felügyelőhatósága február 17-én d. e. 11 órakor dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök elnöklete alatt a törvényszék palotájában teljes ülést tartott. A megyéspüspök rövid beszédet mondott, a gyülés a folyó ügyeket tárgyalta le.

— **Gyászrovatok.** Szeivald András városi közgyám; Wisch Ujvári Irma férje folyó hó 16 án 75 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u, 3 órakor lesz a Ferenc József tér 13 sz. gyászházból.

Vig Ferencné szül. Szerencses Erzsébet folyó hó 18-án elhunyt 22 éves korában. Temetése ma d. u. fél 5 órakor lesz Budai u. 23. sz. gyászházból.

— **Egy szegény asszony,** kinek férje hadban van, egy ujszülött és még két gyermekével a legnagyobb nyomorban van. Ujszülött gyermeke számára kér ruhákat, családja számára pedig élelmet kér kiadóhivatalunk utján irgalmas szivü olvasóinktól.

— **A Székesfehérvári Általános Bank szombaton e hó 16-án d. u. 4 órakor** tartotta meg VI. rendes évi **közgyűlését** Klein Lajos földbirtokos igazgatósági elnök elnöklete alatt, a **részvényesek** jelentékeny **számának érdeklődése** mellett. Az **igazgatóság** évi jelentését, valamint az 1917. évi üzleteredményről szóló **zárszámadást** tudomásul vették s az igazgatósági tagok eddigi mandátumát ujabb öt évre meghosszabbították. Az üresedésben volt egyik igazgatósági helyre Vértes József kereskedelmi iskolai tanárt választották meg, mig uj választmányi tagokká Csathó Ferenc csendőrtábornokot, Gams János ruhakereskedőt és Klein Sándor épitőanyagkereskedőt választották meg.

— **Vigyázzunk az erszényünkre.** Vasárnap estefelé a bőrgöndi vasutállomáson a tapolcai vonatra sok utas szállott fel. A fehérvári vásárról igyekeztek haza. Felszálláskor életveszélyes tolongást produkáltak. A zsebmetszők működésénéz alkalmasabb teret nem is lehet elképzelni, mint aminő az ilyen tolongás. Működtek is nagy eredménnyel. A tolongásban egyik gazdaember pénztárcáját lopták el nagy ügyesen. A gazda a mellényében tartotta a pénzes erszényét, mely a nagyobb biztonság okáért a nyakában loggó zsinórhoz volt erősitve. A tolvaj elvágta a zsinórt és kiemelte az erszényt, melyben négy ezer korona volt. A lopást a vonat indulásakor vette észre a gazda; közölte nejével, aki nagy jajveszékelést kezdett, de a tettest ezzel nem sikerült előkeriteni. — A mindinkább ismétlődő zsebtolvajlások figyelmeztessenek arra, hogy vigyázzunk az erszényünkre!

— **Életjelt adott, akit halottnak véltek.** Hozzátartozói már-már lemondottak a reményről; hogy még valaha viszontláthják a szeretett hősüket. Kuti József orosz fogságba esett. *Két év óta* nem irt; nem tudtak itthon semmit arról, hogy vajjon él-e még? Most váratlanul levél érkezett tőle. Kuti József boldog karácsonyi ünnepeket kiván s tudatja, hogy egészséges, tartózkodási helye a levél feladásakor Kascira, Semškaja Uprava Tula Gub. volt. Ez a tény is bizonyitja, hogy hála Istennek még számosan élnek azok közül, akiket hozzátartozóik reménytelenül már elsiratták.

— **A drágaság okai.** A háborus drágaság érdekes indokolása olvasható az Economist legutolsó számában. Mig az európai államok bankjegyforgalma a háboru elején 84 milliárd volt, 1917 végén már 120 milliárdra szaporodott. És mig 1914 juliusában 64.6 szálalék nyi ércpézt, és 35 3 százalékos bankjegy volt forgalomban. 1917 végén a forgalomban lévő pénzöszegek 18 százaléka volt csak érc, 82 százaléka pedig bankjegy. A forgalomban levő ércpénz és bánkjegyeme kedvezőtlen aránya okozza az árak emelkedését. Hogy a drágaság éppen a monachiában és Oroszországban a legnagyobb, annak oka — az Economist gondolatmenetét követve — azzal magyarázható, hogy az Európában forgalomban lévő összes bankjegyek 15 százaléka a monarchiára, 35 százalékra Oroszországra esik, mig Németországra nem jut több 10 százaléknál.

— **Adomány.** Haug Mária a mozitlábasoknak 10 koronát adott. Rendeltetési helyére juttatuk.

— **Papiros egyenruhát tervez a Mav. igazgatósága** az altisztek és szolgák részére a nyári idényre, mely alig fog különbözni a régitől, csak az ára lesz lényegesen olcsóbb, amennyiben egy papiregyenruha 38 koronába fog kerülni.

— **Maximálják a hadseregnek szükséges bőr árát.** Bortermelő gazdák körében nagy a nyugtalanság arra a hire, hogy a hadseregnek szükséges bormennyiségre vonatkozóan a kormány maximálni akarja a borárakat, a lehérét 3 60, a vöröset 4·40 koronában. A szőlősgazdák egyesülete most felterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a hadseregnek szükséges bort továbbra is piaci árakon vásárolják be.

Köhögés ellen kitünően bevált háziszer a Störk-pasztilla. Egy doboz ára 1 korona. Kapható Szűts Róbert Károly király téri gyógyszertárában.

A kiskertesek figyelmébe!

z érdekeltek szives figyelmébe ajánljuk, hogy a kiskertek kiosztását a napokban megkezdjük: siessenek tehát szövetkezetünkné minél előbb jelentkezni. Tájékozásul megjegyezzük, hogy a Sörház felett (csatornaparti) és az u. n. Váraija területének kivételével a tavaly művelt kiskertek ezidén is megmaradnak. Mindazon által, minthogy a Homokson alatt és a Komlóskertben most tavaszra ujabb és nagyobb területet bocsájtott a városi hatóság rendelkezésünkre,

a tavalyinál jóval nagyobb kiskerteket

lesz módunk kiosztani. Ezért uj felosztási tervet kell kidolgoznunk, ugy hogy a kiskertek mesgyéi és tulajdonosai valószinűleg teljesen megváltoznak. A sürgős jelentkezésen felül arra kérjük tehát az érdekelteket, hogy a

FEBRUÁR 21-ÉN (csütörtökön)
d. u. 4 órakor

a hitelszövetkezet helyiségében tartandó megbeszélésre lehetőleg mindnyájan jöjjenek el.

Székesfehérvári Hitelszövetkezet.

Szinház.

János vitézt adták, az itt megszokott vasárnapi közönségnek, vasárnapi előadással. Telt ház brettli tónus, gyenge ének, még gyengébb szellemeskedések, melyeken a közönség „művelt" rétege jóizűeket röhög. Az előadás folyamán azon lepődtünk meg, hogy Falussy tulságosan beleélte magát a juhászbojtári szerepébe. A III. felvonásban a bojtár kollégáját meg akarja tenni tündérország plébánosává és azonnal egy „sürüvérű" tündérlányt ajánl fel melléje. — Valóban sikerült juhászbojtár vicce! A művész ur valószinűleg röghönözte! Jóérzésű urak hangosan jegyezték meg: Ejnye de rossz vicc!

Egyébként jól játszották szerepüket: Gulyásné, Németh Irén és Falussy. Kiváló volt a zene; Andor karnagy mesterien dirigálta a zenekart.

Heti szinházi műsor:

Kedden: Stambul rózsája.
Szerdán: Hajduk hadnagya.
Csütörtökön: d. u. Koldus és királyfi.
este: Hajduk hadnagya.
Pénteken: Hotel Imperiál.
Szombaton: d. u. Csárdáskirálynő.
este: Hotel Imperiál.
Vasárnap: d. u. Vandergold k. a.
este: Hotel Imperiál.
Előkészületen: Kórista lány.

Székesfehérvár szab. kirl város polgármesterétől.

1100|1018. sz.

Hatósági hirdetmény

a munkaközvetitő hivatal működése tárgyában.

A budapesti hatósági munkaközvetitő hivatal helybeli kirendeltsége a polgármesteri hivatalban megkezdte működését.

Aki tehát ipari munkást, vagy kereskedelmi alkalmazottat, állást, foglalkozást vagy munkát keres, forduljon hivatalomhoz, amely jelentkezését a budapesti munkaközvetitő hivatalhoz továbbitja.

A munkaközvetités teljesen ingyenes.

Székesfehérvár 1918. évi évi február hó 4-én.

Dr. Saára Gyula,
polgármester.

Székesfehérvár szab kir. város polgármesterétől.

1861|1918. szám.

Hatósági hirdetmény.

Tudomásulvétel és miheztartás végett kivonatosan közzétesszük az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 9.000|IV|A. 1918. számu rendeletét.

Szfehérvár, 1918 évi február hó 9 én.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 9.000|IV|A. 1918. sz.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

II.

A 15. évnél idősebb őstermelő férfimunkások részére havonként és fejenként 13. kg. gabona, vagy 17 és fél kg. tengeri, illetve az ezeknek megfelelő lisztmennyiség tartható vissza.

Egyébb őstermelők illetve őstermelőknek egyébb családtagjai, valamint azok részére akik szabályszerü vásárlás utján látták el magukat havonként és fejenként gabonában 9 kg. vagy tengeriben 13 kg. illetve az ezeknek a mennyiségeknek megfelelő liszt tartható vissza.

A hatósági ellátásban részesülő lakosság részére — ideértve a városi lakosságot is — legfeljebb 6 kg. liszt szolgálható ki.

Az ipari munkások, továbbá a vasuti és hajózási vállalatoknál valamint a póste és távirdánál alkalmazott altisztek és munkások által fejenként fogyasztható lisztmennyiség megállapitása tekintetében külön rendelettel fogok intézkedni.

III.

Az állatok ellátására legfeljebb a következő takarmány mennyiségek vehetők számitásba.

Igáslónak, azokban a gazdaságokban, amelyekben békében is szokásban volt az abrakolás és az csak a nehéz gazdasági munka idejére, legfeljebb azonban 3 hónapra napi 1.4 kg. szemestermény (zab vagy tengeri) egyébb állandóan nehéz munkát végző és hidegvérű nehéz lónak a gazdasági év hátralevő idejének legfeljebb napi 2 kg., ménlónak havi 80 kg. 1 éven aluli csikónak pedig havi 45 kg.

fél éven aluli borjunak a gazdasági év hátralevő idejére 25 kg. hágóbikának a hátralevő időre 50 kg. zab, vagy tengeri, de csak a gazdaságban fedeztetésre tényleg használtatnak.

Fejőstehenek takarmányozására csak akkor hagyható vissza a hátralevő egész időre legfeljebb 200 kg. tengeri, ha az illető gazdaság által termelt tej a közfogyasztás céljaira szerződésileg le van kötve.

A tenyészkannak a hátralevő időre összesen legfeljebb 50 kg. de csak akkor, ha a gazdaságban tenyésztésre tényleg használtatik.

Tenyészkocának, kizárólag, ha már hasas, vagy fias a hátralevő időre összesen legfeljebb 60 kg. tengeri a szaporulat nevelésére, pedig összesen legfeljebb 40 kg. árpa.

A közfogyasztásra lekötött és már beállitott sertéseket kivéve a saját szükségletre szolgáló szabályszerű, még be nem fejezett házi vagy gazdasági hizlaláson kivül uj sertés hizlalásra illetve sertések ellátására, visszatartott mindennemü szemes takarmány teljes egészében rekvirálandó.

A hizás foka a rekvirálandó mennyiség megállapitásánál szigoruan elbirálandók és minden már beállitott sertésre teljes kihizlalásáig legfeljebb havi 100 kg. vehető számitásba.

Süldőknek a hátralevő időre süldőnként legfeljebb 10 kgr. hagyható vissza.

Bárányok részére 40 napra összesen bárányonként legfeljebb 4 kg. vehető számittásba.

Baromfiak eltartására csak ocsu tartható vissza.

Oly orth. izraelita háztartások részére, amelyek igazoltan csak libazsirt használnak, családtagonként fél libát, háztartásonként azonban négy libát számitva, egy-egy liba kihizlalására 15 kg. tengeri hagyható vissza.

Semmi szin alatt sem lehet helye szemes termény visszahagyásának őkrök hizómerhák és oly tehenek eltartására, amelyeknek teje a közfogyasztás céljaira lakötve nincsen, to-

vábbá egy éven felüli csikók, öszvérek, szamarak, kosok, juhok, ürük, kecskék, meglőcsertések, szőrös sertések és baromfiak szükségletére.

Kiemelem továbbá, hogy a felsorolt egyéb állatneméknél is csak a gazdaságos és a gazdaság üzemi méretének megfelelő állat állománya vehető figyelembe és ezeknek a mennyiségeknek a visszahagyásánál is mérlegelni kell, hogy nem rendelkezik-e a birtokos egyéb erő és szálas takarmány némüvel, (burgonya, répa, répaszelet korpa.)

IV.

Az ezen rendeletem megállapitott fejkvóták és állati takarmány adagok azt a maximumot képezik, melyre minden egyes törvényhatóságnak a rekvirálás során visszahagyott, vagy a törvényhatóság első tisztviselőjének hivatali elődöm 150.000|1917. számu utasitása alapján kibocsájtott rendelete értelmében visszahagyható mennyiségeket le kell szállitani.

Az egészi viszonyokhoz képest egyes törvényhatóságoknál indokolt továbbá, hogy a házi és gazdasági szükségletek megállapitásánál csak az az idő vétessék számitásba, amiknr az uj uj termés már felhasználhatóvá válik. Ezt az időpontot az illető melegebb éghajlatu törvényhatóságok első tisztviselői megbizottaimmal egyetértőleg lesznek hivatva megállapitani.

Az eljárás folytatásánál a fent előirt mértékeket mindenütt a legszigorubban alkalmazzák. Azoknál a készletbirtokosoknál akiknél a rekvirálás az előirt módon házról-házra járás utján és a készletek tényleges felmérésével már foganatositatott, a megfelelő reduktio a rekvirálási legyzékek alapján irodailag is keresztülvihető.

Az Ország legvitálisabb érdekeivel a legszorosabb kapcsolatban álló, rám háruló eme sulyos feladatok sikeres megoldása érdekében ez alkalomból általában a legnagyobb nyomatékkal fel kell hivnom Cimet és Cim utján az összes eljáró közig. hatóságokat és közegeket, nemkülömben hazafias érzületére appellálva felkérem az egész törvényhatóságok termelőit és nemtermelőit egyaránt, hogy a termény rekvirálás végrehajtását egyfelől a harctereken kivivott győzelmeink sikeres kiaknázhatása céljából, másfelől pedig, hogy az okvetlenül kielégitendő szükségletek biztositásával a törvényhatóság lakossága rekvirálások okozta további zaklatásoktól megkiméltessék, a legnagyobb erélyel, lelkiismeretességgel és pontossággal foganatositsák, illetve mozditsák elő.

Budapest, 1918 február 8.

Herceg Wingischgraetz Lajos
a. K. H.-t vezető m. kir. miniszter.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztternek 55700|1918 O. K. H. számu rendelete, a tarhonya és száraz tészta előállításáról, forgalomba hozataláról és legmagasabb árának megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium 3510|1917 M. E. számu rendeletének 14 § ában nyert felhatalmazás alapján a tarhonya, valamint a száraz tészta előállításának és forgalomba hozatalának közelebbi feltételeit az alábbiakban állapitom meg:

1. §.

A Haditermény R. T. által követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területén: a fözőlisztből készült tarhonyáért 120 K., a fözőlisztből készült kösönséges kocka és metélt rövid tésztáért 130 K., egyébb ilynemüek fel nem sorolt vagy egyéb lisztfajtákból készült tésztanemüek árát az O. K. H.-t vezető miniszter esetről esetre állapitja meg.

1. §

A jelen rendelettel megállapitott legmagasabb árt készpénz fizetés mellett mótermázsánként (100 kg.) tiszta sulyra, göngyölet nélkül kell érteni a az magába foglalja a rakodó állomáshoz való szállitási költséget is. Az eladó a göngyölet sulyát az eladott tarhonya, illetőleg száraz tészta sulyában nem számithatja be.

Ha a göngyöletet az eladó szolgáltatja, azt a vevőnek külön felszámithatja.

3. §.

A vételár hitelezése esetében az eladó kamatot követelhet. Ez azonban legfeljebb 2 százalékkal lehet magasabb, mint az Osztrák Magyar Banknál az ügylet megkötésekor érvényben álló váltóleszámitolási kamatláb.

4. §.

Ha a tarhonya vagy száraz tészta árusitása a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben vagy részletkereskedésben, történik) az eladó csak olyan árt számithat, amely a megállapitott legmagasabb árt legfeljebb 15 százalékkal haladja meg.

5. §.

A 3299|1916 M. E. számu rendeletnek jelen rendelettel nem érintett rendelkezései továbbra is irányadók.

6. §.

A jelen rendelet valamely rendelkezésének megszegése vagy kijátszása a 3510|1917 M. E. számu rendelet 20 § a értelmében kihágás s az ott meghatározott büntetés alá esik, ehhez képest 6 hónapig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapitható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményeivel illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés 2000 koronán felül a megállapitott nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

7. §.

A vámkülföldről származó lisztből előállitot tarhonya és szárazteszta, valamint a vámkülföldről származó tarhonya és szárazteszta forgalomba hozatalára a jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Ettől a naptól kezdve a jelen rendelet lép a 3299|1916 M. E. számu rendelet 2—5—7, és 8. § ai helyébe.

Budapest, 1918 február 8.

Herceg Windischgraetz Lajos
az O. K. H.-t vezető miniszter.

Értesités.

A Szikvizgyár tudomására adja az üzemfeleknek, hogy amig ujból — lovakat vesz, szikvizért a gyárba kell küldeni. Palotai-u. 2. sz.

Az üzemvezetőség.

APRÓHIRDETÉSEK

Nagyobb fiuöltöny felölő és cipő Gyümölcs utca 3. sz. a. eladó. 2—3 ig megtekinthető.

Budapeste keresztény családhoz munkaszerető fiatal leány keresztetik, aki meglanulhat főzni. Tudakozódni Székesfehérváron, Kertészné, Kigyó-utca 25. szám alatt.

Vármegyeházánál hivatalszolga helyettes március 1-ől felvétetik. Bővebbet a vármegynál.

Takarmányrépa 50 mm. eladó. Széchenyi utca 34. sz. alatt.

Egy jó hasasló eladó Jancsár kut első ház

Május 1 ére kiadó egyszobás lakás, konyha és hozzátartozó mellékhelységekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy tanulót felvesz Varga István nőiszabó, Jókai-utca 20.

A Székesfehérvári Szeszfőző Szövetkezet 100 hl. szeszszállitásra alkalmas hordót keres.

Öreg utca 27. sz. uj családi ház eladó. Tudakozni ugyanott lehet.

Fiatal lakatossegéd és kocsis felvétetik Haggenmacher sörtelepén, Fazekás utca 6.

Egy kifutófiut vagy leányt felveszek. Resenszky Zsófia, Y. I Miklós utca 10.

A gázgyárban napszámosok havi 210 korona fizetéssel felvétetnek.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Kőszeghy Imre tulajdonát képező, a székesfehérvári 8463. sz. telekkönyvi betétben A. + 1 sor, 10982. hrsz. alatt felvett, 7421 □-öl kiterjedésű frissen trágyázott Kirlingkutidülőben két ingatlan f. évi február hó 24-én délután 3 órakor dr. Kovács Lajos ügyvédi irodájában (Vörösmarty-tér és Zita királyné ut sarkán) önkéntes, biróságon kivüli árverésen eladatik. Az árverési feltételek az árverés megtartása előtt közöltetnek.

Székesfehérvár, 1918. évi február hó 17-én.

Dr. Kovács Lajos,
ügyvéd.

Uránia-szinház

Hétfőn és kedden,
február 18. és 19-én:

Pál-utcai fiúk

Molnár Ferenc ifjusági regénye filmen.

Mindkét napon d. u. fél 5 órakor ifjusági előadás.
RENDES HELYÁRAK.

A szerkesztővel személyesen, a lapra vonatkozó, vagy közérdekü ügyben hétköznapokon délután 4 ől 5 óráig lehet tárgyalni. A szerkesztő ideiglenes lakása: Jókai utca 1, földszint jobbra.

Kiadóhivatali ügyek mindenkor elintézhetők úgy a kiadóhivatalban, mint a nyomdában.

A Fejérmegyei Napló telefonszámai: Szerkesztőség és kiadóhivatal 2—08. Nyomda 2—08. Megjelenik vasárnap és ünnepnap kivételével mindennap este 8 órakor.

„Apollo"-szinház.

HÉTFŐN, február 18 és 19-én: KEDDEN:

A magyar Kinematográfia remek mestermüve!

A SENKI FIA

Szerelmi játék 4 felvonásban,

Filmre irta Vajda László. Rendezte Kertész Mihály.

Főszereplők:

Alex . . . . . Csortos Gyula,
Saxenhauer . . . Gyárfás Dezső,
A felesége . . . . Haraszty Hermin,
Eliz, a leánya . . Lenkefly Jea,
A báró . . . . . Lajtháry Károly,
A gróf . . . . . Sziklay József.

Kiegészitő müsor. Kiegészitő müsor.

Előadások fél 4, 6 és fél 9 órakor. Rendes helyárak.

Nyomta Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvár.